
STATISTIK FRÅN JORDBRUKSVERKET

Statistikrapport 2005:2

Försäljning av handelsgödselmedel 2003/04 Sales of fertilizers during 2003/04

Sammanfattning

Försäljningen av kvävegödselmedel sjunker

Den totala försäljningen av handelsgödsel (mineralgödsel) uppgick under 2003/04 till 851 Mkg, en nedgång med 3 % eller 29 Mkg. Under den senaste 5-års perioden har försäljningen kontinuerligt sjunkit, vilket innebär att mellan åren 1999/00 – 2003/04 har försäljningen uttryckt i ton vara sjunkit med nästan 11 %.

Försäljningen uttryckt i rena växtnäringsämnen

Uttryckt i rena växtnäringsämnen sjönk försäljningen av kväve med nästan 2 % till 177 Mkg och svavel med drygt 1 % till 22 Mkg. Försäljningen av fosforgödselmedel ökade med 1 % till 16,8 Mkg och kalium ökade med nästan 2 % till 37 Mkg. Kadmiuminnehållet i fosforgödselmedlen beräknas till 105 kg jämfört med 151 kg året innan.

Det förekommer också en viss försäljning av organiska gödselmedel, främst till ekologiska odlare. Via ordinarie handelskanaler uppgick denna försäljning till ca 1 000 ton rent kväve.

Gunilla Thorsell, 036 – 15 59 49

statistik@sjv.se

Innehållsförteckning

Statistiken med kommentarer	3
Försäljningen i kvantitet vara	3
Försäljningen - resultat	3
Prisutvecklingen	3
Tabeller	4
Teckenförklaring (Formatmall "Rubrik 3")	4
1. Försäljning av handelsgödselmedel med fördelning på viktigare sorter, uttryckt i kvantitet vara, ton	5
1. Försäljning av handelsgödselmedel med fördelning på viktigare sorter, uttryckt i kvantitet vara, ton (fortsättning)	6
1. Försäljning av handelsgödselmedel med fördelning på viktigare sorter, uttryckt i kvantitet vara, ton (fortsättning)	7
2. Försäljning av handelsgödsel uttryckt i ren växtnäring, mkg	8
Diagram	9
1. Försäljning av handelsgödselmedel, mkg	9
2. Försäljning av handelsgödsel uttryckt i kvantitet växtnäringsämne, mkg	9
Fakta om statistiken	10
Allmänt om statistiken	10
Statistikens kvalitet	10
In English	11
Summary	11
The sales of fertilizers decreased	11
List of tables	11
List of terms	12

Statistiken med kommentarer

Försäljningen i kvantitet vara

Försäljningen av handelsgödsel (mineralgödsel) uttryckt i kvantitet vara uppgick under 2003/04 till 851 Mkg. Försäljningen minskade med 3 % eller 29 Mkg.

Av den totala försäljningen bestod 57 % av enkla kväve-, fosfor-, kalium- eller svavelmedel (N, P, K resp. S) och resterade 43 % av sammansatta gödselmedel av typ NP, NK, PK och NPK. Försäljningen av enkla gödselmedel uppgick till 487 Mkg, en nedgång med drygt 6 % jämfört med 2002/03. Sammansatta gödselmedel uppgick till 365 Mkg och ökade därmed med drygt 1 %.

Försäljningen - resultat

Försäljningen av handelsgödsel har under den senaste 5-års perioden minskat med 11 %. Mellan 2003/04 och året innan minskade främst försäljningen av enkla kvävegödselmedel med nästan 7 % och uppgick till 475 Mkg, en minskning med 34 Mkg. Uttryckt i rent växt-näringsämnen motsvarar detta en minskning med 4 % för rena kvävegödselmedel.

En orsak till att försäljningen sjunker kan vara att lönsamheten i spannmålsodlingen varit vikande under senare år, vilket kan ha medfört sänkta kvävegivor. Den torra våren 2004 kan också ha verkat återhållande på kompletteringsgödslingen av spannmålen och även gödselgivan till vallen.

Oljeväxtarealen ökade med ca 25 000 ha mellan åren 2003 och 2004 vilket i någon mån borde verkat höjande av förbrukningen eftersom hektargivan till oljeväxten vanligen är något högre än för spannmålsgrödorna.

Försäljningens kvantiteter räknas ungefärligen motsvara den faktiska förbrukningen, men viss lagring mellan åren kan förekomma. Eftersom försäljningen dock sjunkit sedan 2000/01 finns inte skäl att anta att minskningen skulle bero på lagerförändringar.

Utöver den försäljning som sker via officiella kanaler förekommer viss införsel som inte anmäls till skattemyndigheten. Underlag för att uppskatta storleken på dessa kvantiteter saknas.

Prisutvecklingen

I jordbrukets produktionsmedelsprisindex, PM-index, ingår en delindexserie för handelsgödsel som återspeglar den rena prisutvecklingen vid oförändrat försäljningsmönster. Effekten av förändrade relationer mellan olika slag av handelsgödsel påverkar således inte denna prisindexserie. Från och med januari 1995 ingår även jordförbättringsmedel i denna delindexserie, men detta påverkar serien endast marginellt. Enligt denna serie ökade priserna mellan 2002/03 och 2003/04 med 8 %.

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

-	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

1. Försäljning av handelsgödselmedel med fördelning på viktigare sorter, uttryckt i kvantitet vara, ton

1. Sales of fertilizers divided in products, tons

Enkla gödselmedel	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04
Kvävegödselmedel								
Kalksalpeter, N 15,5	280 486	287 062	228 886	286 217	266 675	213 778	221 281	183 302
Chilesalpeter, N 16	1 504	1 393	1 197	952	919	836	500	
Na-salpeter/Probeta, N 20	18 177	13 254	11 681	10 706	10 386	9 461	8 975	7 989
Ammonsulfat, N 21	1 086	1 019	1 269	591	7 852		732	286
N 22							1 898	794
ASN, N 26	26 410	12 550	8 958	7 083	4 148	6 627	1 747	3 088
Kalkammonsalpeter/Axan, N 26/27/28	175 558	209 463	166 077	205 869	235 495	198 981	238 828	240 533
Ammoniumnitrat N 34	90 024	78 944	76 318	55 011	51 224	75 638	33 498	31 339
N 32								1 842
Urea, N 46	1 104	889	745	655	553	484	382	475
Kvävelösning, N 25/30	4 399	2 631	3 111	3 772	2 036	1 641	1 083	4 928
Flytande ammoniak	230	142	178	116	137	147	107	50
N 4						1 660		
S:a kvävegödselmedel	598 978	607 347	498 420	570 972	579 425	509 253	509 031	474 627
Fosforgödselmedel								
Superfosfat, P 20	4 080	4 048	2 920	2 497	2 599	1 890	1 691	1 484
P 9								
Diverse sorter	¹⁾	¹⁾	¹⁾	¹⁾	¹⁾	¹⁾	¹⁾	
S:a fosforgödselmedel	4 080	4 048	2 920	2 497	2 599	1 890	1 691	1 484
Kaliumgödselmedel								
Kaliumklorid, K 50	1 560	3 146	2 236	2 504	2 621	1 862	2 464	2 470
Kalisalt, K 45	837							
Kaliumsulfat, K 42	675	640	542	692	691	549	689	731
Kalimagnesia, K 25	5 045	4 649	5 058	5 426	5 917	6 534	6 993	7 102
Kalimagnesia, K 23,2								
S:a kaliumgödselmedel	8 117	8 435	7 836	8 622	9 229	8 945	10 146	10 303
Svavelgödselmedel								
S 12/13	264	270	181	173	155	165		57
S 20/21	166	232	353	642	451	336	259	425
S:a Svavelgödselmedel	430	502	534	815	606	501	259	484
S:a enkla gödselmedel	611 605	620 332	509 710	582 906	591 859	520 589	521 127	486 898

1. Försäljning av handelsgödselmedel med fördelning på viktigare sorter, uttryckt i kvantitet vara, ton (fortsättning)

1. Sales of fertilizers divided in products, tons (continued)

Sammansatta gödselmedel	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04
NP-gödsel								
NP 33-3/32-2							4 336	8 128
NP 27-5+S		30 287	23 248	16 055	15 885	10 307	12 842	8 522
NP 27-3	2 503							
NP 26-6	8 340							
NP 25-5+S	23 531							
NP 26-4	22 340	20 209	29 794	24 929	24 112	25 193	17 220	24 133
NP 24-7/23-7					1 057	4 106	2 415	142
NP 18-20	872		1 218	602	477	144	214	516
NP 18-1	2 475	1 829	1 445	1 377	946	536	913	549
NP 12-23	2 087	4 348	1 312	2 228	2 053	4 212	4 205	4 150
NP 0,8-0,4, övrigt	1 511							
S:a NP-gödsel	63 659	56 673	57 017	45 191	44 530	44 498	42 145	46 140
PK-gödsel								
PK 13-13	18 805	17 872	10 335	11 832	11 612	8 589	8 669	7 609
PK 11-21	25 968	24 071	16 633	16 693	12 511	10 851	10 537	9 374
PK 7-21, Cu								
PK 7-25	12 588	12 680	8 890	7 623	5 995	4 328	5 208	4 998
PK 6-15/6-13					1 001	2 447	1 339	1 882
PK 5-25	3 083	2 662	1 870	1 590	665	48	3	44
PK 5-17					1 255	2 352	810	
PK 4-27		2 188	483	1 397	419	599	134	
S:a PK-gödsel	60 444	59 473	38 211	39 135	33 458	29 214	26 700	23 907
NK-gödsel								
NK 34-4						668		
NK 32-4					2 412			
NK 27-4							586	
NK 22-11	796						3 671	6 646
NK 20-15	7 479	8 974	7 545	8 843	7 033	8 153	3 524	101
NK 19-16	2 137							
NK 18-12				677	610	342	1 405	4
NK 15-8	961	707	782	1 077	1 560	1 693	1 900	1 282
NK 14-39	1 020							493
NK 13-38/13-46		1 026	933	1 264	848	1 349		701
NK 5-7					7 734			
S:a NK-gödsel	12 393	10 707	9 260	11 860	20 197	12 205	11 086	9 227

1. Försäljning av handelsgödselmedel med fördelning på viktigare sorter, uttryckt i kvantitet vara, ton (fortsättning)

1. Sales of fertilizers devided in products, tons (continued)

Sammansatta gödselmedel	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04
NPK-gödsel								
NPK 26-3-4						3 073	4 003	6 231
NPK 25-3-5				19 539	25 511	26 916	14 144	329
NPK 25-2-6								6 843
NPK 24-4-5	15 268	15 862	16 199	10 352	8 850	9 076	24 231	26 256
NPK 24-3-7						2 475		
NPK 22-4-9	11 725	17 742	16 796	17 104	20 605	11 560	14 465	16 091
NPK 21-4-7/21-4-8	25 089	34 764	41 031	27 230	34 366	26 936	26 916	34 998
NPK 21-3-10	39 000	40 559	39 266	44 062	55 063	67 200	55 341	51 974
NPK 21-3-8					2 500			
NPK 20-6-8					1 166	1 887	4 416	6 279
NPK 20-4-8	70 437	68 164	57 318	62 568	44 401	51 445	56 962	51 086
NPK 20-3-5	21 995	13 609	11 727	3 106	2 064	911		
NPK 20-2-5	1 516	1 891	1 704	2 218	2 248	961		
NPK 18-6-12	6 142							
NPK 18-4-10, mikro	3 691	3 800				3 441		2 367
NPK 18-3-15								2 857
NPK 18-3-12/17-3-12	4 794	5 921	6 809	7 395	6 767	5 304	2 774	476
NPK 17-7-14	4 767	4 165	1 976	2 422	1 858	3 225	3 031	4 954
NPK 17-6-10					1 606	3 155	4 684	5 037
NPK 17-4-13	26 121	31 594	26 374	22 989	21 320	19 874	21 737	16 287
NPK 17-4-12/17-3-12	5 002					249	1 775	
NPK 17-2-5	1 656	2 007	1 950	1 429				
NPK 16-7-13								1 638
NPK 16-4-7		8 677	12 560	11 588	3 463		480	
NPK 15-4-7					9 633	12 895	12 417	11 560
NPK 15-3-23		2 264						
NPK 14-7-15/14-1-3								459
NPK 13-6-17	904							
NPK 13-4-10								863
NPK 13-2-8, trädgårdsgödsel	1 207	1 788			1 949			
NPK 12-5-14, mikro	4 478	3 810		3 720	3 901	3 735	4 083	4 285
NPK 12-4-17, mikro	1 496	2 217	3 266	2 756	2 945	348		
NPK 12-4-16	1 032							
NPK 11-10-11, div. trädgårdsgödsel						154		
NPK 11-6-18								4 115
NPK 11-5-18, mikro	10 563	13 097	11 925	12 950	13 387	12 723	15 103	17 056
NPK 11-5-17, mikro	2 826							
NPK 11-5-16, mikro	1 161							
NPK 11-2-7/11-2-8			1 874	2 042				
NPK 10-5-6				5 019	5 186	614		
NPK 9-2-10								612
NPK 8-7-16, mikro	5 331	5 410	3 989	2 223	1 673			
NPK 8-6-19, mikro		1 973						
NPK 8-6-17, mikro	1 821							
NPK 8-5-19	5 963	4 447	8 228	12 028	12 499	11 244	10 237	11 963
NPK 8-2-5					1 807			
NPK 7-2-5						5 068		
NPK 5-6-17, mikro	2 513	2 788	1 765					
NPK 6-5-6	3 615	2 272	2 871	2 124		484		366
NPK 3-1-6							2 033	
NPK 2-1-2								
S:a NPK-gödsel	280 113	288 821	267 628	274 864	284 768	284 953	278 831	284 982
S:a sammansatta gödselmedel	416 609	415 674	372 116	371 051	382 953	370 870	358 762	364 256
S:a GÖDSELMEDEL, TOTALT	1 028 214	1 036 006	881 826	953 957	974 812	891 458	879 889	851 154

2 Försäljning av handelsgödsel uttryckt i ren växtnäring, mkg

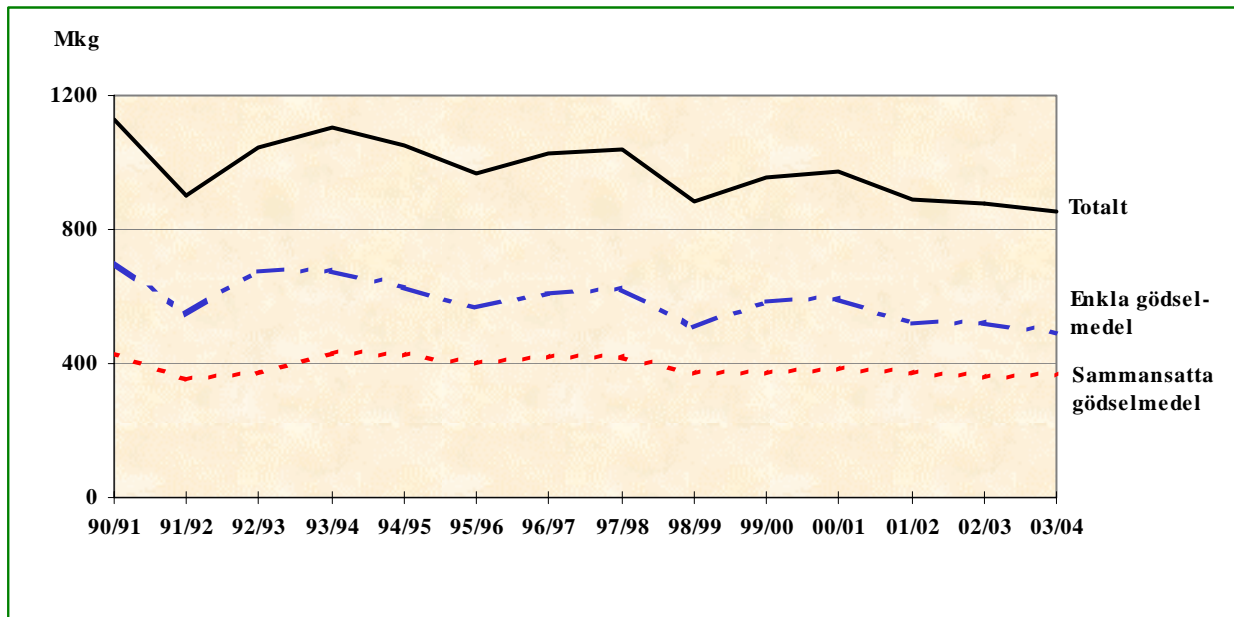
2 Sales of fertilizers, expressed in plant nutrient content, thousand tons

	1996/97	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04
Enkla gödselmedel								
Kväve (N)	134,9	135,6	112,8	124,2	128,6	116,7	113,4	108,6
Fosfor (P)	0,8	0,8	0,6	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3
Kalium (K)	2,7	3,2	2,7	3,1	3,4	2,9	3,4	3,3
Svavel (S)	9,6	9,2	7,5	9,4	10,6	9,4	10,0	10,1
Sammansatta gödselmedel								
NP-gödsel								
Kväve (N)	15,9	14,3	14,6	11,4	11,3	10,9	10,6	11,9
Fosfor (P)	3,3	3,3	2,9	2,5	2,4	2,8	2,6	2,6
Svavel (S)	1,8	1,7	1,8	1,5	1,5	1,5	1,2	1,2
PK-gödsel								
Fosfor (P)	6,1	6,2	3,9	4,1	3,5	2,9	2,8	2,5
Kalium (K)	12,0	11,4	7,6	7,6	6,3	5,4	5,0	4,5
Svavel (S)	1,7	1,4	1,0	1,1	0,9	0,9	0,7	0,6
NK-gödsel								
Kväve (N)	2,3	2,0	1,7	2,2	3,0	2,3	2,2	1,8
Kalium (K)	2,0	1,8	1,5	1,9	2,1	1,8	1,5	1,3
Svavel (S)	0,1	0,0	0,7	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2
NPK-gödsel								
Kväve (N)	51,5	53,7	50,1	51,6	54,0	54,9	53,9	54,5
Fosfor (P)	11,2	11,4	10,4	10,6	10,7	10,6	10,9	11,4
Kalium (K)	27,5	28,1	25,4	26,3	27,0	26,7	26,3	27,9
Svavel (S)	10,0	10,4	9,7	10,3	10,7	10,3	10,4	10,2
S:a sammansatta gödselmedel								
Kväve (N)	69,7	70,0	66,4	65,2	68,3	68,1	66,7	68,2
Fosfor (P)	20,7	20,8	17,2	17,1	16,6	16,4	16,3	16,5
Kalium (K)	41,6	41,3	34,5	35,7	35,4	33,8	32,9	33,7
Svavel (S)	13,6	13,5	13,2	12,9	13,2	12,7	12,6	12,2
S:a GÖDSELMEDEL								
Kväve (N)	204,6	205,6	179,2	189,4	196,9	184,8	180,1	176,2
Fosfor (P)	21,5	21,7	17,8	17,6	17,1	16,7	16,6	16,8
kg kadmium	333,0	334,0	216,0	174,0	175,0	141,0	151,0	105,0
Kalium (K)	44,2	44,5	37,3	38,9	38,8	36,8	36,3	37,0
Svavel (S)	23,3	22,7	20,7	22,4	23,8	22,1	22,6	22,3

Diagram

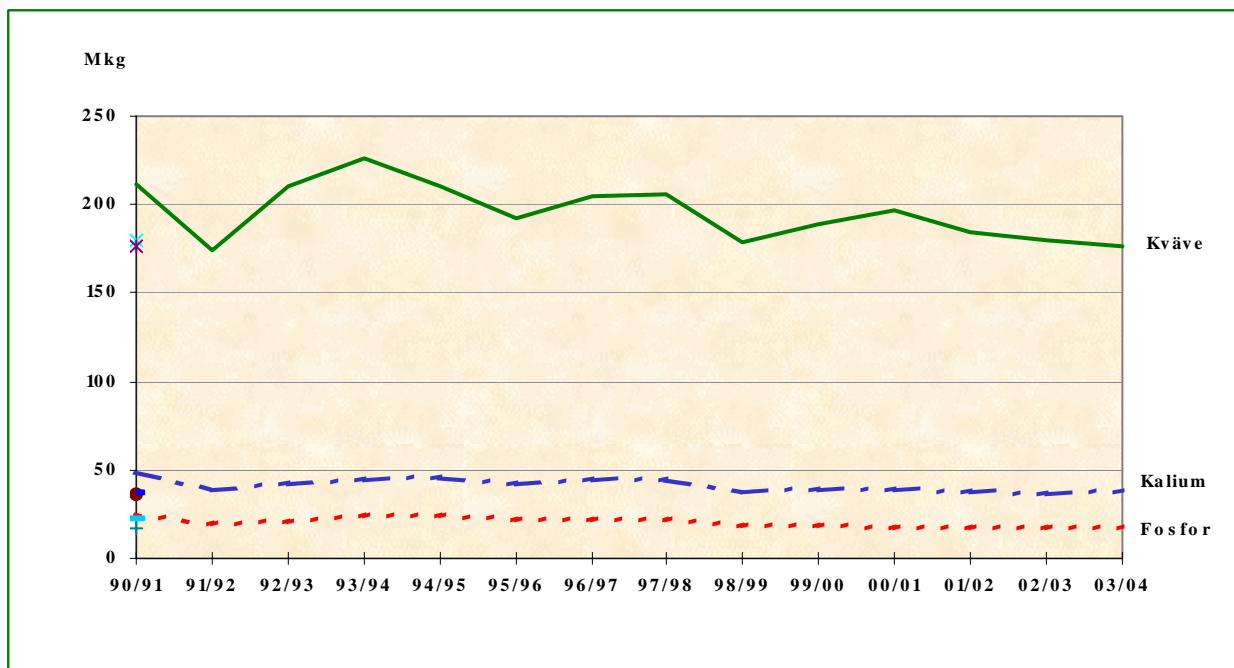
1. Försäljning av handelsgödselmedel, mkg

1. Sales of fertilizers, thousand tons of products

2. Försäljning av handelsgödsel uttryckt i kvantitet växtnäringsämne, mkg

2. Sales of fertilizers, expressed in plant nutrient content, thousand tons

Fakta om statistiken

Allmänt om statistiken

Statistiken samlas in genom en enkätundersökning till tillverkare och importörer av handelsgödsmedel. Enligt lag skall miljöavgift erläggas med hänsyn till medlens kväve- och kadmiuminnehåll (1,80 kr/kg kväve och 30 kr/gram kadmium överstigande 5 gram/ton fosfor). Från det register som upprättas över de företag som betalar gödselmedelskatt hämtas underlag för enkätundersökningen. I årets undersökning har ett 30-tal företag ingått, varav de fem största svarar för 95 % av den totala försäljningen.

Undersökningen sker samordnat mellan Jordbruksverket och Statistiska centralbyrån (SCB). Jordbruksverkets statistik inriktar sig på försäljningen i ton vara och per produkt, medan SCB:s redovisning (Statistika Meddelanden, MI 30 SM0501) sker uttryckt i rent växtnäring och fördelad på län.

Resultatet redovisas för gödselåret 2003/04 (1 juli 2003 – 30 juni 2004), vilket sammanfaller med branschens redovisningsår.

Statistikens kvalitet

I denna statistik har ej hänsyn kunnat tas till eventuella lagerförändringar på enskilda gårdar eller i handelsledet. De uppgifter som redovisas är därför baserade på den försäljning som sker till jordbruket och trädgårdsnäringen.

Viss direktimport av handelsgödsel, vid sidan om officiella kanaler, förekommer. I en rapport "SOU 2003:9 Skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel?" uppskattas den illegala införseln till knappt 5 % av försäljningen.

Användningen av handelsgödsel i skogsbruket eller de specialgödselmedel som används för golfbanor samt organiska gödselmedel ingår inte i denna rapport.

In English

Summary

The sales of fertilizers decreased

The total sales of commercial fertilizers amounted to 821 thousand metric tons during 2003/04, which was a decrease with 3 percent compared with 2002/03. During the last five years the sales have continuously decreased, which means that between 1999/2000 and 2003/04 the sales of fertilizers decreased with nearly 11 percent.

Expressed in plant nutrient content the sales of nitrogen in 2003/04 decreased with 2 percent to 176 thousand metric tons compared to the year before. The changes in sales of other recorded nutrients, phosphorus, potassium and sulfur, were small. The phosphorus fertilizers contained about 105 kg of cadmium.

The downward tendency in the use of nitrogen fertilizers might partly be due to receding profitability in grain production during the last few years. On the other hand the area of oil plant cultivation increased by 25 000 hectares between 2003 and 2004 which was approximately the same as the decrease in the grain area. The use of nitrogen normally is higher for oil plants than for grain, and that have to some extent neutralized the tendency of decreased consumption.

The item "Fertilizers" in Input Price Index showed an increase by 8 percent during 2003/04 compared to previous year. This item reflects the price changes for the mix of fertilizers that was used past year.

List of tables

Explanation of symbols	4
1. Sales of fertilizers divided in products, tons	5
1. Sales of fertilizers divided in products, tons (continued)	6
1. Sales of fertilizers divided in products, tons (continued)	7
2. Sales of fertilizers, expressed in plant nutrient content, thousand tons	8

List of terms

Fosfor	Phosphorus
Försäljning	Sales
Jordbruksverket	The Swedish Board of Agriculture
Kadmium	Cadmium
Kalium	Potassium
Kväve	Nitrogen
Mineralgödsel	Commercial fertilizers/fertilizers
Växtnäringsämne	Plant nutrient
Svavel	Sulphur
Kvävegödselmedel	Nitrogen fertilizers
Sammansatta gödselmedel	Complex fertilizers
Fosforgödselmedel	Phosphorus fertilizers
Kaliumgödselmedel	Potassium fertilizers
N	Plant nutrients of N
P	Plant nutrient of P = multiplied with 2,29 to P ₂ O ₅
K	Plant nutrient of K = multiplied with 1,205 to K ₂ O
Ammonsulfat	Ammonium sulphate
Ammoniumnitrat	Ammonium nitrate
Kalkammonsalpeter	Calcium ammonium nitrate
Chilesalpeter	Chilean nitrate of soda
Kalksalpeter	Calcium nitrate
Na-salpeter	Sodium ammonium nitrate
Kvävelösning	Nitrogen solutions
Flytande ammoniak	Anhydrous ammonia for direct application
Enkla kvävegödselmedel	Straight nitrogen fertilizers
Enkla fosforgödselmedel	Straight phosphorus fertilizers
Enkla kaliumgödselmedel	Straight potassium fertilizers
Superfosfat	Concentrated superphosphate
Kaliumsulfat	Potassium sulphate
Kalimagnesia	Potassium magnesium sulphate
Kaliumklorid	Potassium chloride